

ADDICCIÓ A LA NICOTINA

Tractament farmacològic

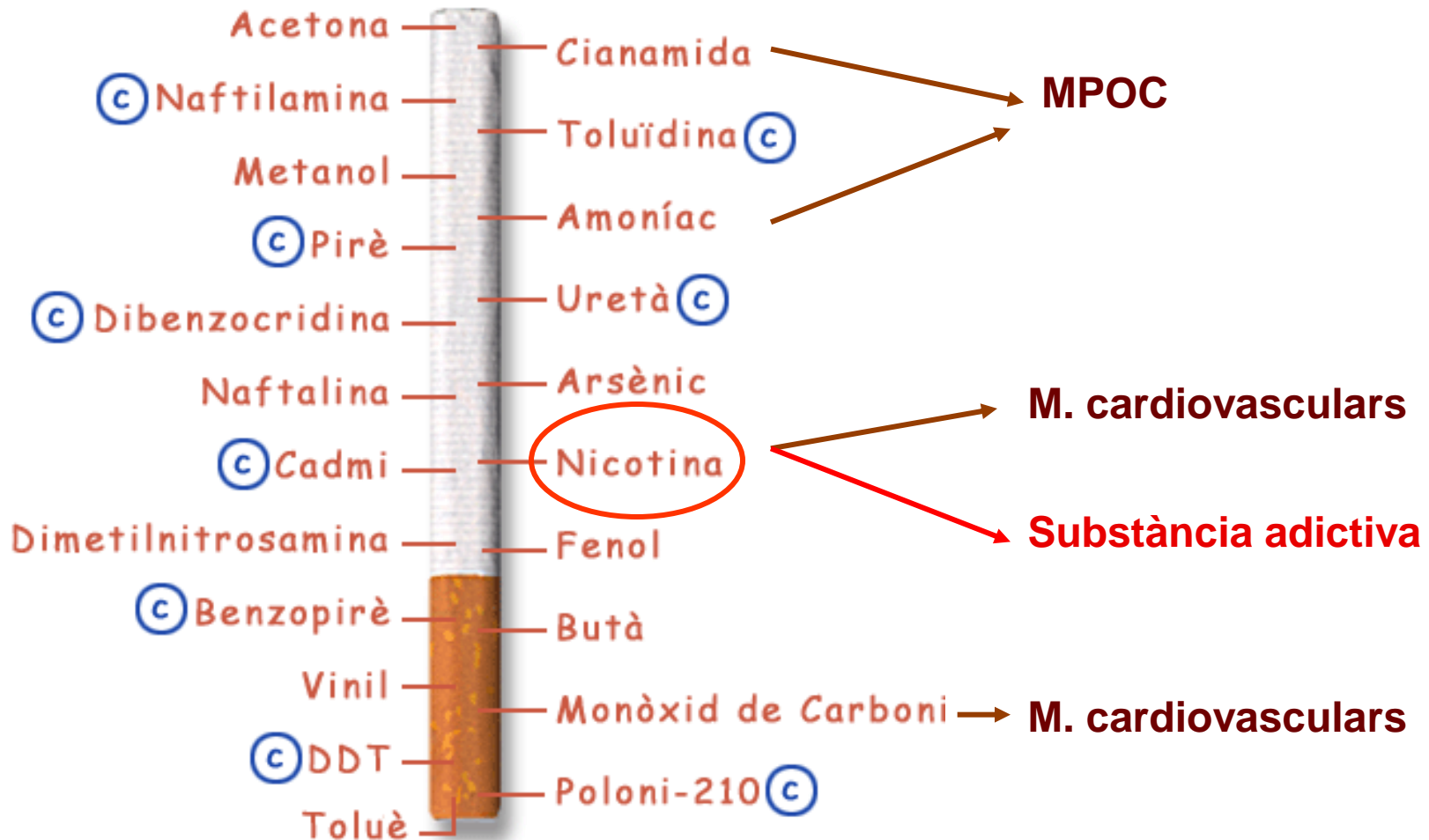

Efectivitat de l'abandonament ...

- **Sense intervenció** **3-5%**
- **Consell mínim** **10%**
- **Intervenció, seguiment i tractament farmacològic** **20-40%**

Composició cigarreta

(C) substància que provoca càncer

Nicotina

- **Alcaloide natural**
- **Fixació selectiva a receptors colinèrgics nicotínics**
- **Acció activadora, estimulante**

Nicotina

- **Absorció bucofaringea**
 - Cigar
 - Pipa
- **Absorció pulmonar**
 - Cigarreta
- **Pic concentració plasmàtica 10'**
- **Vida mitja 2 hores**

Nicotina

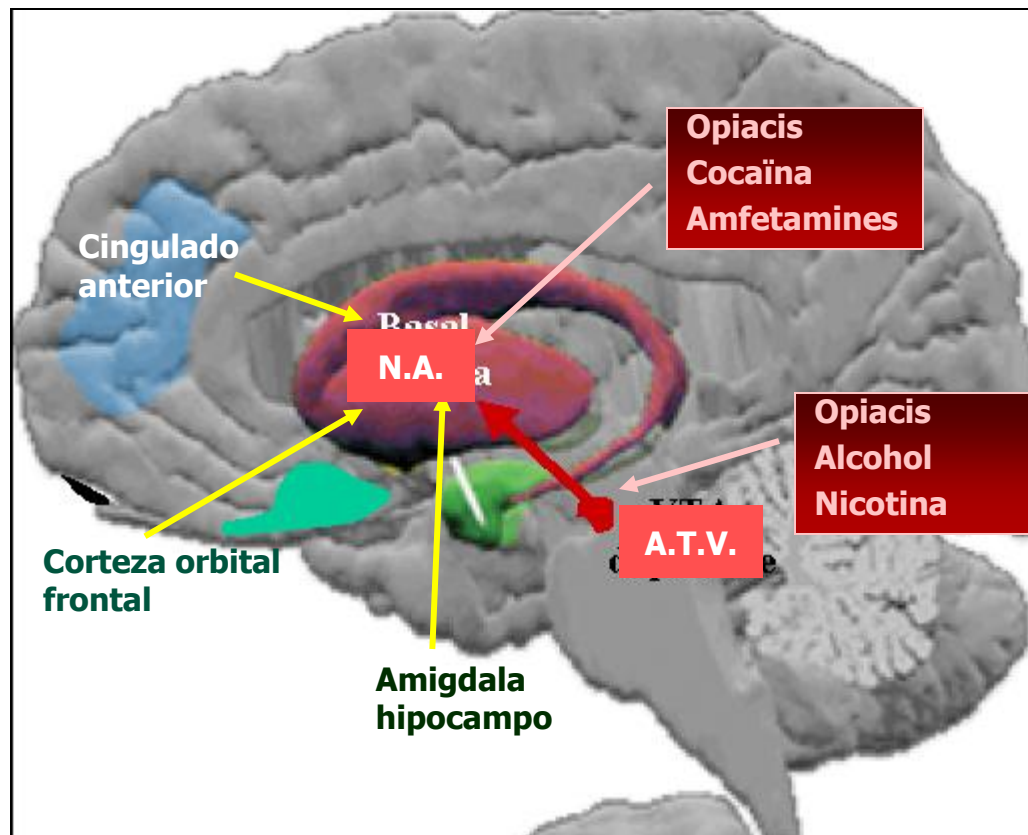
- **Sistema cardiovascular**
 - **Increment freqüència cardíaca**
 - **Increment tensió arterial**
 - **Vasoconstricció cutània**
- **Sistema endocrí**
 - **Increment metabolisme dels greixos**
 - **Increment despesa energètica**

Nicotina

- **Aparell digestiu**
 - **Nàusees, vòmits**
 - **Augment trànsit digestiu**
 - **Hipersalivació**
- **Sistema nerviós central**
 - **Alliberament de catecolamines**
 - **Alliberament de dopamina**
 - **Alliberament de β -endorfines**

Circuit mediador de la conducta motivada

ATV. área tegmental ventral

NA. Núcleo accumbens

Factors relacionats amb la dependència

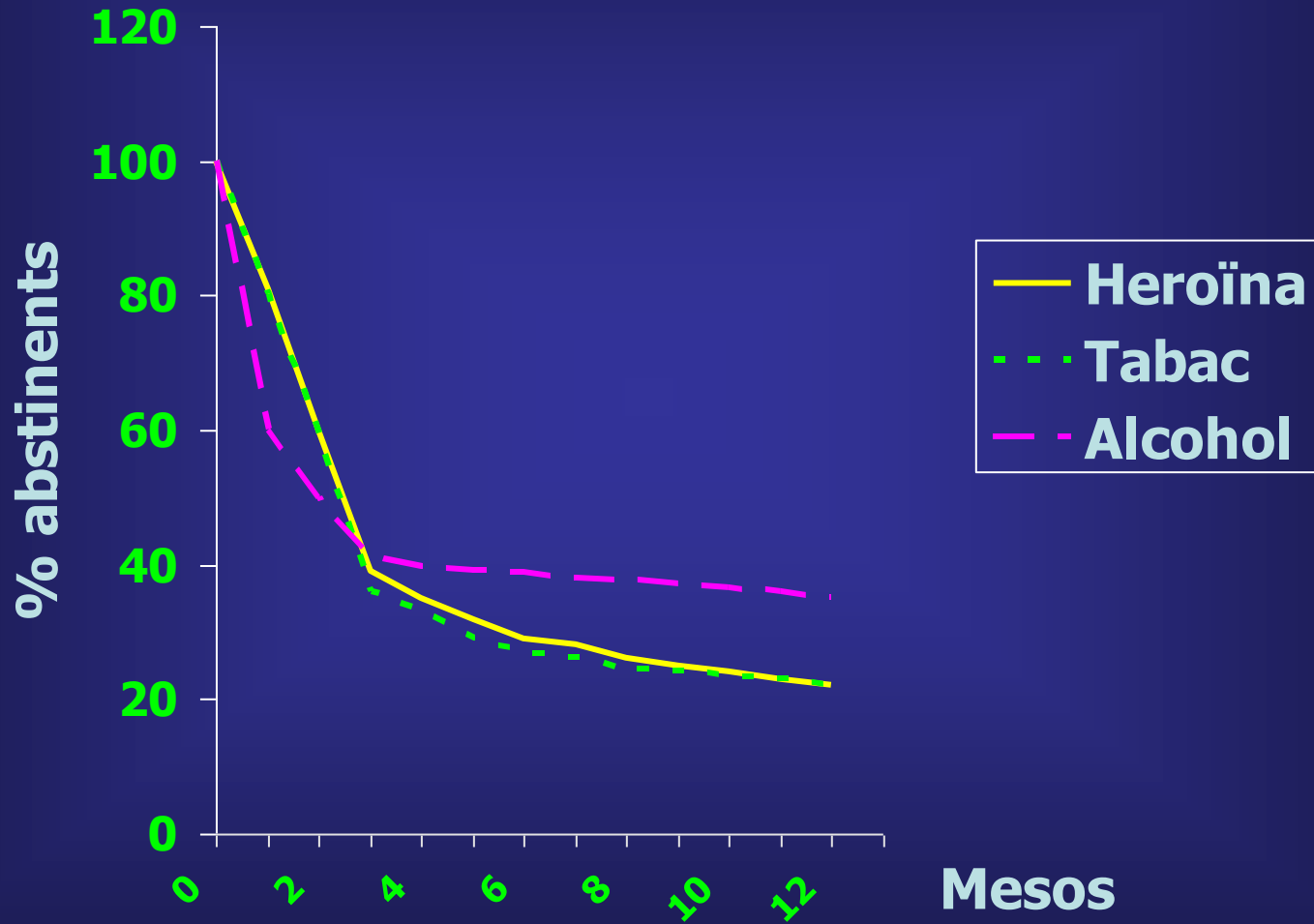
- **Edat d'inici del consum molt precoç**
- **Inici ràpid de l'acció, dosis freqüents**
- **Capacitat de modificació de la dosi**
- **Associació amb molts estímuls**
- **Control del pes**

Síndrome d'abstinència

- **Irritabilitat, frustració, ràbia**
- **Ansietat**
- **Dificultat de concentració**
- **Augment de la gana**
- **Intranquil·litat**
- **Estat d'ànim depressiu**
- **Insomni**

TAXA DE RECAIGUDES

INTERVENCIÓ ESPECÍFICA

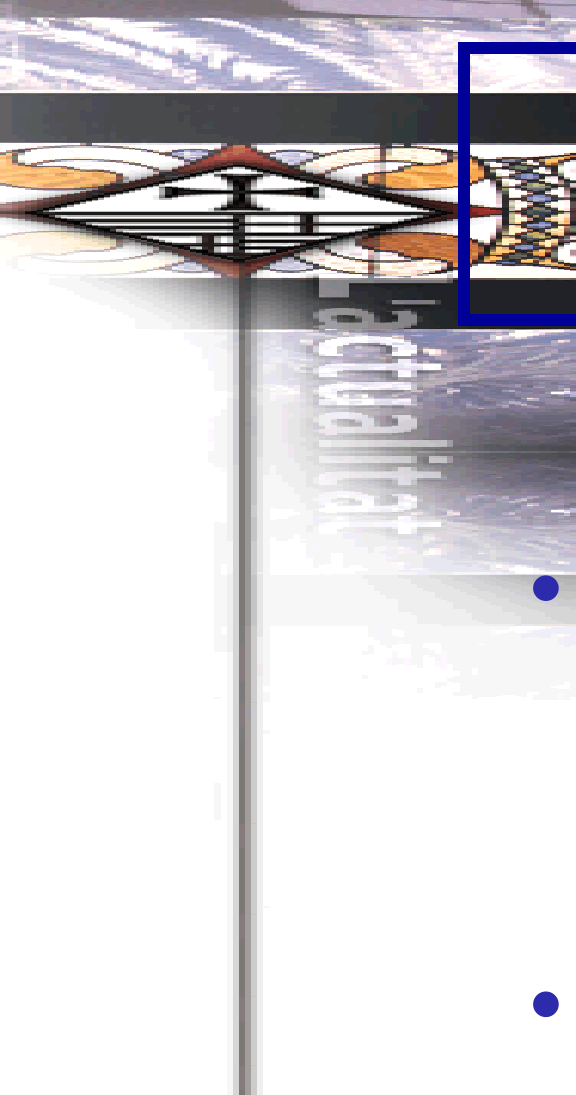
Disseny del tractament

**TRACTAMENT
FARMACOLÒGIC**

Grau de dependència

- **Fumadors amb alta dependència**
 - Tractament més intensiu
 - Més necessari el tractament farmacològic

Avaluació de la dependència física

- Criteris de dependència
 - **DSM-5**
- Grau de dependència
 - **Test de Fagerström**

TEST DE FAGERSTRÖM

Preguntas	Respuestas	Puntos
1. ¿Cuánto tarda en fumar el primer cigarrillo cuando se despierta?	≤ 5 min 6-30 min 31-60 min > 60 min	3 2 1 0
2. ¿Le resulta difícil no fumar en lugares en los que está prohibido, por ejemplo en la iglesia, la biblioteca, el cine, etc.?	Sí No	1 0
3. ¿Cuál es el cigarrillo que más le molestaría no poder fumar?	El primero del día Cualquier otro	1 0
4. ¿Cuántos cigarrillos fuma al día?	≤ 10 11-20 21-30 > 30	0 1 2 3
5. ¿Fuma con más frecuencia durante las primeras horas después de despertarse que durante el resto del día?	Sí No	1 0
6. ¿Fuma cuando está enfermo y tiene que quedarse en cama la mayor parte del día?	Sí No	1 0

4 ó < baixa

5-6 moderada

> 6 alta

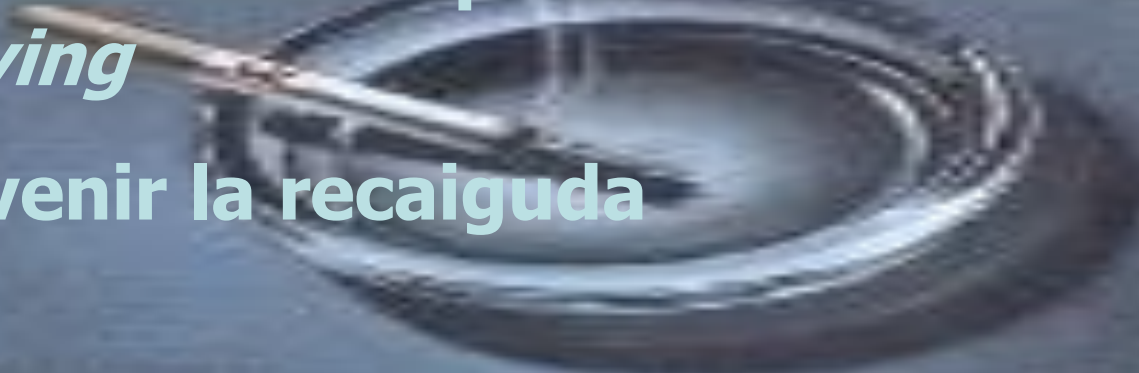
Tractament farmacològic del tabaquisme

quins son els seus objectius?

Minimitzar la síndrome d'abstinència

Disminuir la freqüència i intensitat del
craving

Prevenir la recaiguda

A qui va dirigit el tractament farmacològic?

A tots els fumadors que vulguin deixar de fumar, valorant com possibles excepcions:

- Contraindicacions mèdiques**
- Fumadors de menys 10 cig/dia**
- Embarassades**
- Adolescents**

TRACTAMENTS FARMACOLÒGICS

Substitutius nicotina

Pegat

Xiclet/Comprimits

Spray bucal

Bupropió

Vareniclina

**Prescripció
médica**

TERAPIA SUBSTITUTIVA AMB NICOTINA

CONCEPTES BÀSICS

- ▣ **Administració de nicotina per via diferent a la de la cigarreta**
- ▣ **Menys possibilitat de desenvolupar dependència**
- ▣ **Quantitat suficient para alleujar la síndrome de abstinència**

TERAPIA SUBSTITUTIVA AMB NICOTINA

VALORACIÓ RISC - BENEFICI

- ❑ **Infart agut de miocardi**
- ❑ **Angor inestable**
- ❑ **Arritmies greus**
- ❑ **AVC recent**
- ❑ **Embaràs**

TERAPIA SUBSTITUTIVA AMB NICOTINA

PRODUCTES DISPONIBLES

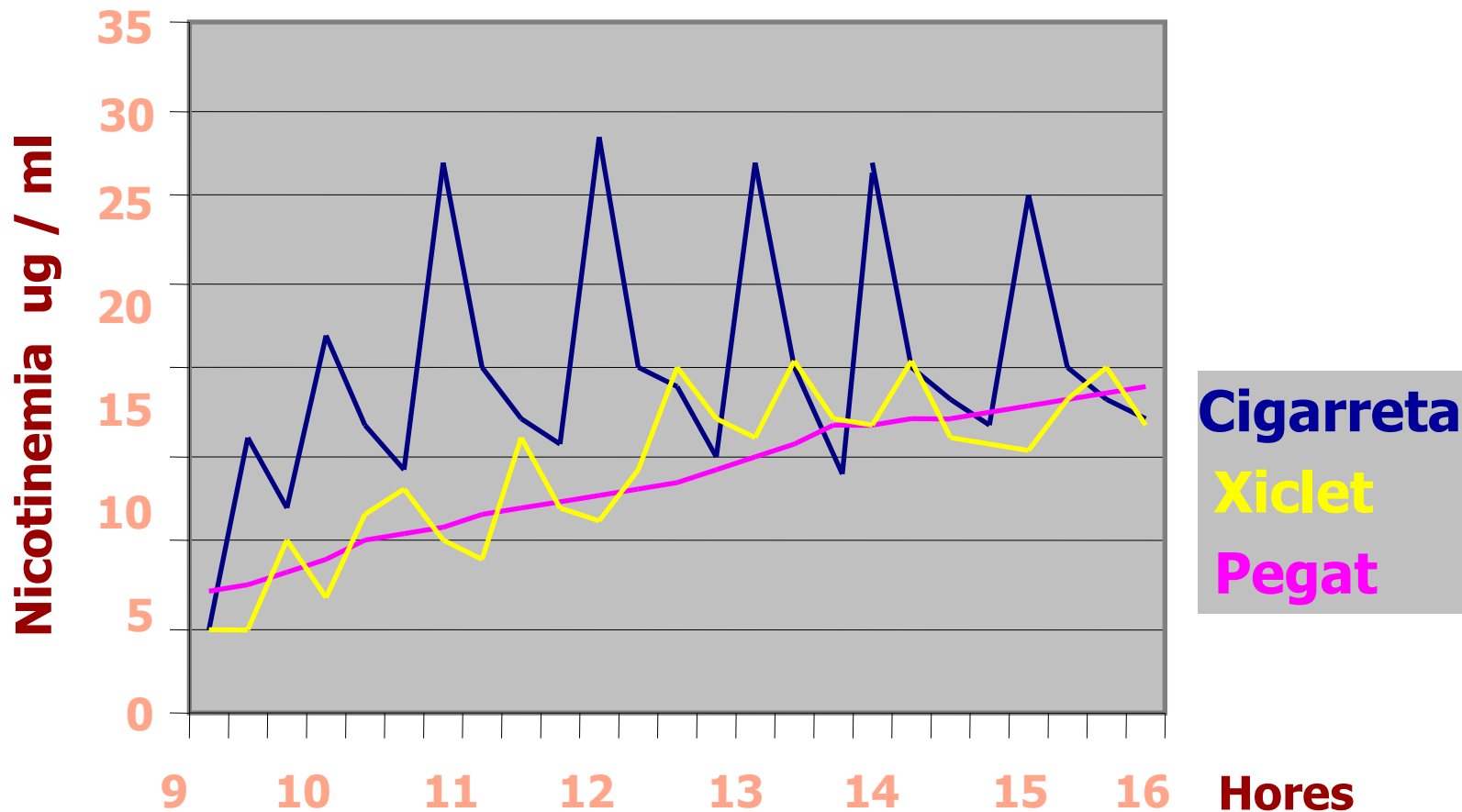
- **Xiclet de nicotina**
 - Dosi de 2 miligrams
 - Dosi de 4 miligrams

- **Pegat de nicotina**
 - Pegat de 16 hores. 15-10-5 mg/dia
 - Pegat de 24 hores. 21-14-7 mg/dia

- **Comprimits de 1 a 4 mg**

- **Spray bucal 1mg/pulsació**

Concentració de nicotina quan es fuma i amb tractament substitutiu

Rusell 1976, Dubois 1982

TERAPIA SUBSTITUTIVA AMB NICOTINA

MANEIG CLÍNIC

- Càlcul dosi de nicotina per nombre de cigarretes
- Inici del tractament “Dia D”
- Durada: 8 a 12 setmanes
- Estratègies de reducció

XICLET DE NICOTINA -1-

- **Tècnica específica de mastegar**
- **Nivells útils als 15-30 minuts**
- **Útil en fumadors "light" o irregulars o en teràpia combinada**
- **Útil en situacions d' "urgència"**
- **1-2 xiclets/hora. Màxim 25 diaris.
Manteniment 3-6 mesos**

XICLET DE NICOTINA -2-

- **Administració "ad libitum" o pauta fixa**
- **Alta dependència, xiclet de 4 mg**
- **Embaràs**
- **Control del pes (4mg)**

- **Efectes secundaris**
 - **Inflamació o dolor local**
 - **Nàusees, hipo, pirosi**
- **Contraindicacions**
 - **Problemes dentals, articulars**
 - **Inflamació orofaríngia**

SPRAY BUCAL DE NICOTINA

- **Polvorització directa a la boca sense tocar els llavis**
- **No inhalar ni empassar saliva en uns segons**
- **Control del *craving* en 60"**
- **Dosificació**
 - Màx: 2 polvoritzacions/aplicació
 - Màx: 4 polvoritzacions/hora
 - Màx: 64 polvoritzacions/dia
- **3-6 mesos**

PEGAT TRANSDERMIC

- **Nivells efectius en 1-4 hores**
- **Dosificació en 16 y 24 hores, de 5 a 21 mg**
- **Manteniment 3 mesos**
- **Dosi altes en fumadors de alta dependència**

- **Efectes secundaris**
 - Irritació local

- **Contraindicacions**
 - Malalties dermatològiques generalitzades

TERAPIA SUBSTITUTIVA AMB NICOTINA

SEGURETAT

- **Bon perfil de seguretat**
- **No augmenta el risc cardiovascular**
- **Alteració de la tolerància a la glucosa**

BUPROPIO: Mecanisme d'Acció

- Antidepressiu amb acció DA i NA
- Es desconeix quin és el mecanisme **exacte** d'acció en el tabaquisme:
 - Acció en les vies dopaminérgiques i noradrenérgiques
 - Antagonista dels receptors nicotínics

BUPROPIO: Maneig clínic

- **Fixar la data per a deixar de fumar la segona setmana de tractament**
- **Graduar la dosi fins la màxima recomanada: 150 mg dues vegades al dia, amb un interval de 8 h**
- **No administrar dosi superiors a 300 mg diaris**
- **Tractament durant 7 a 12 setmanes**

BUPROPIO: Efectes Adversos

- **Sequedat de boca**
- **Insomni**
- **Nàusea, vòmits**
- **Inquietud psicomotriu**
- **Utilitzar amb precaució en:**
 - **Subjetes amb patologia psiquiàtrica**
 - **Cardiopaties inestables, HTA**

Contraindicat en subjectes amb risc de convulsions

BUPROPIO: Eficàcia clínica

- **Eficàcia superior al pegat de nicotina**
- **Eficaç tant si hi ha antecedents de depressió o no**
- **Molt eficaç en el control de pes**

BUPROPIO: Seguretat

- **Risc comicial (1 per 1000)**
- **No efectes adversos cardiovasculars**
- **Efectes neuropsiquiàtrics (no sign)**
- **Disfunció sexual discreta**
- **Embaràs i menors: no hi ha dades**

Vareniclina

- **Agonista parcial del receptor $\alpha 4\beta 2$ nACh**
 - **Agonista: ↓ *craving* i síndrome d'abstinència**
 - **Antagonista: ↓ reforç de la nicotina**
- **Estudis**
 - **12 setmanes de tractament**
 - **24 setmanes de tractament**
- **Taxes d'abstinència continua (1 any)**
 - **21,9 a 23% (12 setmanes)**
 - **43,6% (24 setmanes)**

Vareniclina

- **No diferencia entre homes i dones**
- **Efectes adversos**
 - Nàusea (28,1%), cefalea, son alterat
 - Efectes neuropsiquiàtrics
- **Abandonament per a efectes adversos**
 - Vareniclina 10,5% Placebo 7,3%
- **Maneig clínic**
 - 1ª setmana pujar fins 2 mg/d
 - Cessació a partir del 8° dia
 - Tractament 12 setmanes

BUPROPIÓ VARENICLINA

**Alerta sobre efectes neuropsiquiàtrics:
risc suïcida, depressió, agresivitat,
canvis de caràcter**

**Incloure unes alertes de seguretat en
les fixes tècniques**

Neuropsychiatric ~~safety~~ and efficacy of varenicline, bupropion, and nicotine patch in smokers with and without psychiatric disorders (EAGLES): a double-blind, randomised, placebo-controlled clinical trial

www.thelancet.com Published online April 22, 2016

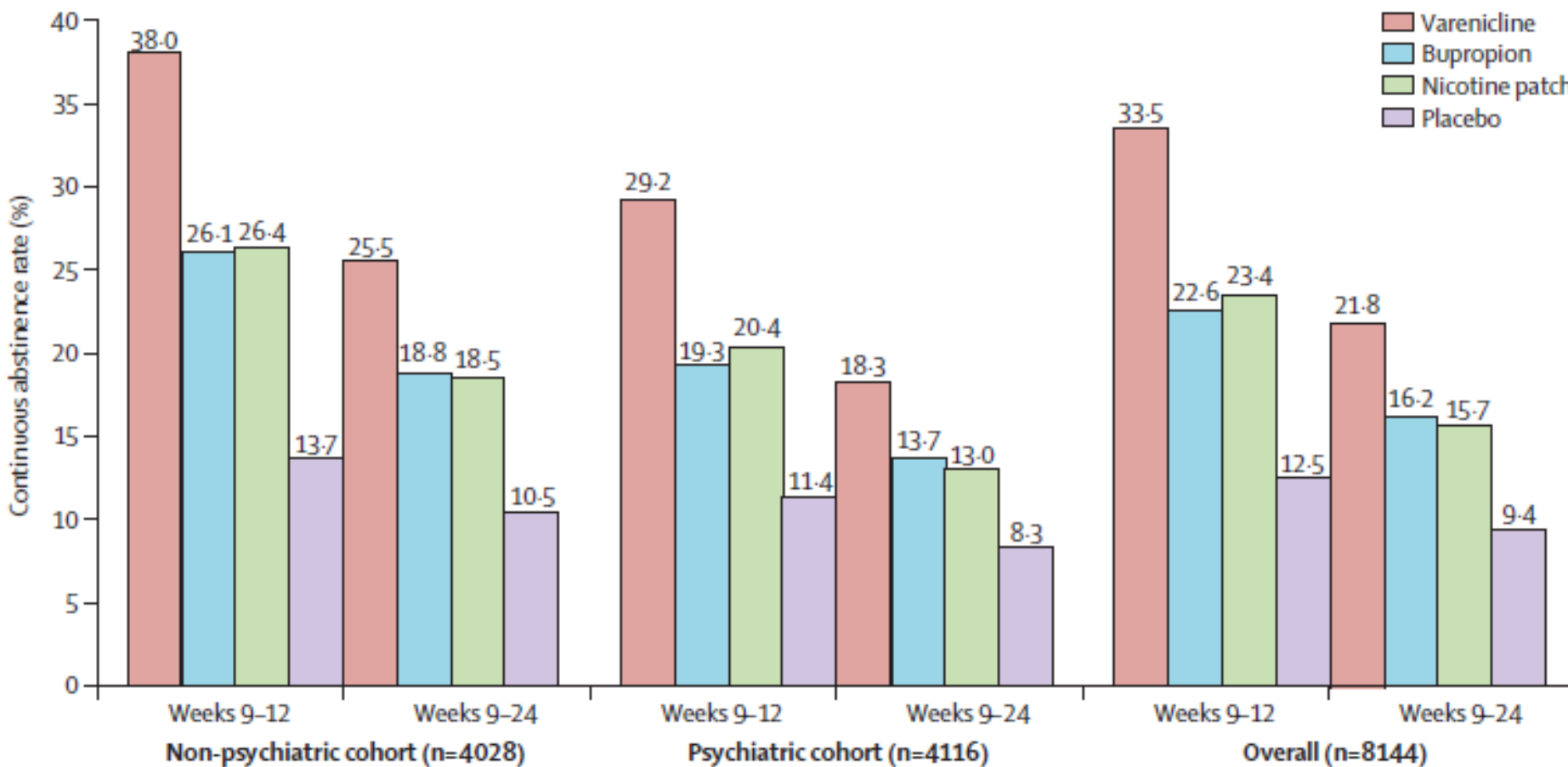
Robert M Anthenelli, Neal L Benowitz, Robert West, Lisa St Aubin, Thomas McRae, David Lawrence, John Ascher, Cristina Russ, Alok Krishen,

	Non-psychiatric cohort* (n=3984)				Psychiatric cohort* (n=4074)			
	Varenicline (n=990)	Bupropion (n=989)	Nicotine patch (n=1006)	Placebo (n=999)	Varenicline (n=1026)	Bupropion (n=1017)	Nicotine patch (n=1016)	Placebo (n=1015)
(Continued from previous page)								
Primary composite neuropsychiatric endpoint (severe intensity only)	1 (0.1%)	4 (0.4%)	3 (0.3%)	5 (0.5%)	14 (1.4%)	14 (1.4%)	14 (1.4%)	13 (1.3%)
Components of primary neuropsychiatric composite endpoint (severe intensity only)								
Anxiety‡	0	1 (0.1%)	0	3 (0.3%)	5 (0.5%)	4 (0.4%)	6 (0.6%)	2 (0.2%)
Depression‡	1 (0.1%)	0	0	0	6 (0.6%)	4 (0.4%)	7 (0.7%)	6 (0.6%)
Feeling abnormal‡	0	0	0	0	0	1 (0.1%)	0	0
Hostility‡	0	1 (0.1%)	1 (0.1%)	0	0	0	0	0
Agitation‡	0	0	2 (0.2%)	0	1 (0.1%)	1 (0.1%)	4 (0.4%)	2 (0.2%)
Aggression‡	1 (1.0%)	1 (0.1%)	0	0	1 (0.1%)	1 (0.1%)	0	1 (0.1%)
Delusions‡	0	0	0	0	0	0	0	0
Hallucinations‡	0	0	0	0	0	1 (0.1%)	0	0
Homicidal ideation‡	0	0	0	0	0	0	0	0
Mania‡	0	0	0	0	2 (0.2%)	1 (0.1%)	0	0
Panic‡	0	1 (0.1%)	1 (0.1%)	1 (0.1%)	0	1 (0.1%)	0	1 (0.1%)
Paranoia‡	0	0	0	0	0	0	0	0
Psychosis‡	0	0	0	0	0	1 (0.1%)	1 (0.1%)	0
Suicidal behaviour‡	0	1 (0.1%)	0	0	1 (0.1%)	1 (0.1%)	0	1 (0.1%)
Suicidal ideation‡	0	0	0	1 (0.1%)	1 (0.1%)	0	1 (0.1%)	0
Completed suicide‡	0	0	0	1 (0.1%)	0	0	0	0
Events in the primary endpoint								
Serious adverse events¶	0	1 (0.1%)	2 (0.2%)	3 (0.3%)	6 (0.6%)	5 (0.5%)	3 (0.3%)†	3 (0.3%)

Neuropsychiatric safety and efficacy of varenicline, bupropion, and nicotine patch in smokers with and without psychiatric disorders (EAGLES): a double-blind, randomised, placebo-controlled clinical trial

www.thelancet.com Published online April 22, 2016

Robert M Anthenelli, Neal L Benowitz, Robert West, Lisa St Aubin, Thomas McRae, David Lawrence, John Ascher, Cristina Russ, Alok Krishen, A Eden Evins

ASPECTES PRÀCTICS

- **CONTROL PES**
 - Bupropió - Xiclets 4mg
- ***CRAVING* ALT**
 - Xiclets/comp - Spray bucal
- **SINTOMES DEPRESIUS PREVIS**
 - Bupropió
- **PACIENTS POLIMEDICATS**
 - TSN - Vareniclina
- **DONES**
 - Vareniclina - Bupropió
- **FUTUR: Estudis de farmacogenètica**

RECOMENACIONES CLAU

Los tratamientos son efectivos para muchos tipos de fumadores	Recomendar tratamientos farmacológicos Recomendar tratamientos psicológicos
Salvo casos especiales el tratamiento farmacológico debe aconsejarse a todos los fumadores que hagan un intento de cesación	Hay tres clases de medicaciones de 1ª elección: -Sustitutivos de nicotina -Bupropion -Vareniclina También pueden aconsejarse algunas combinaciones de demostrada eficacia
La combinación de tratamiento psicológico y farmacológico aumenta la efectividad	El personal sanitario debe recomendar el uso combinado

Gener

Dl	Dt	Dc	Dj	Dv	Ds	Dg
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

Març

Dl	Dt	Dc	Dj	Dv	Ds	Dg
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

Maig

Dl	Dt	Dc	Dj	Dv	Ds	Dg
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

Setembre

Dl	Dt	Dc	Dj	Dv	Ds	Dg
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30		

Febrer

Dl	Dt	Dc	Dj	Dv	Ds	Dg
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29						

Abril

Dl	Dt	Dc	Dj	Dv	Ds	Dg
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	

Juny

Dl	Dt	Dc	Dj	Dv	Ds	Dg
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30			

Juliol

Dl	Dt	Dc	Dj	Dv	Ds	Dg
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

Agost

Dl	Dt	Dc	Dj	Dv	Ds	Dg
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

Octubre

Dl	Dt	Dc	Dj	Dv	Ds	Dg
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

Novembre

Dl	Dt	Dc	Dj	Dv	Ds	Dg
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30				

Desembre

Dl	Dt	Dc	Dj	Dv	Ds	Dg
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	